

Sport

Ilirija si je priborila vstop v ligo

Ilirija : Hašk 2:1 (2:0)

Ljubljana, 17. novembra.

Danes popoldne je bila odigrana na igrišču Primorja zadnja kvalifikacijska tekma za vstop v državno ligo 1936. Ker je bila tekma izredne važnosti za oba naša kluba in ker se je odločalo tudi o prvaku naše skupine, se je kljub izredno slabemu deževnemu vremenu zbralo na igrišču prav lepo število gledalcev, ki so tudi prišli deloma na svoj račun, niso pa imeli prilike zasledovati lepe nogometne borbe, ker je bil za tako teren preveč razmočen in spolzek.

V tej tekmi je Ilirija sigurno in popolnoma zasluženo premagala Haška z rezultatom 2:1. Igra sicer ni bila na višini, vendar pa je na splošno zadovoljila. Do skrajnosti mehak in razmočen teren ter velike luže na igrišču so onemogočile vsako kombinacijo zlasti v polju. Radi tega je Ilirija dosti lažje uspevala, ker je igrala večji del na prodore preko hitrih kril, od katerih je bil Doberlet dosti koristnejši. Ica na desnem krilu je skvaril mnogo akcij z offsidei. Notranji trio je bil prav dober. Zlasti Lah se je odlikoval s svojimi strelji. Pa tudi sicer je igral bolj pošteno kot običajno. V srednji vrsti, ki je bila tudi najslabši del moštva, se ni nihče obnesel. Zlasti Varšek je vse preveč letal po igrišču, pa ga kljub temu nikjer ni bilo. Obramba je bila prav solidna, toda Rožič bi vseeno lahko branil dobljeni gol.

Pri Haški pa ni noben del moštva mogel prav razviti svoje običajne igre. Leva stran napada je sicer predvedla par prav lepih napadov, toda vsled nemogočega terena tudi oni niso mogli razviti svoje znane kombinacijske igre. V srednji vrsti sta bila Gayer in Kunst nekoliko boljše. Od branilcev je bil Slivak boljši. Grims pa dobljenih golov ni mogel braniti.

Kratek potek igre: Ilirija nastopi v postavi: Rožič-Brglez, Zitnik-Unterreiter, Varšek, Sočan-Ica, Lah, Pikič, Grimalt, Dobertel. — Hašk: Grims-Slivak, Golac-Wolf, Gayer, Kunst-Fink, Jeren, Horvat, Leinert, Šram.

Začetni udarec ima Hašk. Takoj v začetku Ilirija hitro prodre po levem krilu, toda brez uspeha. Igra je splošna tako živa in neprestano prehaja z ene na drugo stran. Toda kakih lepših kombinacij igrači radi slabega terena ne morejo razviti. V 13. min. strelja Ica prvi kot za Ilirijo. Isto se ponovi v 22. min. V 23. min. strelja Unterreiter z 20 m prosti strel, toda v aut. V 26. min. pa zabije Lah iz solo prodora iz 18 m s silno bombo v desni gornji kot prvi gol.

1:0 za Ilirijo.

V 40. min. strelja Hašk prvi kot. Takoj nato

pa še drugega. V 42. min. prodre Doberlet po levem krilu in da Grimaltu krasen predložek, ki ga slednji z glavo pretvori v gol.

2:0 za Ilirijo.

Takoj za tem doseže Hašk kot, in do konca polčasa se razvija igra pred vrati Ilirije. Toda rezultat se ne menja.

V drugem polčasu začne Ilirija in že takoj v prvi minuti doseže kot. V 17. min. da Leinert lep predložek Šramu, ki potegne še par metrov in strelja mimo Rožiča tik ob levi prečki v gol.

2:1 za Ilirijo.

V 8. min. strelja Lah s 16 m prosti strel proti Haški in žoga se odbije od mešanega zidu v aut. V 18. min. strelja Ilirija kot. V 20. min. Rožič v lepem padu odbije nevarno žogo, ki jo pa zopet strelja Kunst, toda k sreči v aut. V 23. min. Ilirija zopet izsili kot, Pet minut nato pa Hašk zabije drugi gol, ki ga pa sodnik ne prizna radi offsidea. Malo za tem prodre napad Ilirije po levi strani in doseže samo kot. V 23. min. izključi sodnik Slivaka radi napada na Doberleta. Pred golom Haška se stvori v 36. min. gneča, v kateri ima Ilirija ponovno priliko zvisati rezultat, toda tudi ta gre mimo. V 41. min. doseže Ilirija še en kot, nato pa do konca igre ostane rezultat neizpremenjen. Tekmo je prav dobro sodil Dunajčan g. Lockwenz.

V predtekmi so zmagali juniorji Ilirije : Reki 2:1 (1:1).

Gradjanski:Primorje 2:1

Po končanem kvalifikacijskem tekmovanju za vstop v ligo 1936. so klubi zavzeli mesto, ki jih kaže spodnja tablica. Gradjanski in Ilirija vstopita naravnost v ligo, Hašk pa mora odigrati še celo vrsto kvalifikacijskih tekem. Primorje pa seveda izpade.

Gradjanski	6	3	1	2	14:10	7	(5)
Ilirija	5	3	1	2	10:14	7	(5)
Hašk	6	3	0	3	15:13	6	(6)
Primorje	6	1	2	3	8:10	4	(8)

Ostale kvalifikacijske tekme

Beograd: BSK (rez.) — Radnički (Kragujevac) 1:2 (0:1).

Skoplje: Jugoslavija (Beograd) — Slavija (Skoplje) 5:1 (4:1).

Novi Sad: Vojvodina — Sparta (Zemun) 3:2 (2:0).

Osiječ: Slavija (Oliječ) — Grafičar (Osiječ) 4:1 (2:1).

Banja Luka: Concordia (Zgareb) — Krajišnik 1:1 (0:1).

Vel. Kikinda: Žak (V. Kikinda) — Žak (Subotica) 1:0 (1:0).

Firenze: Fiorentina—Brescia 1:0.
Bologna: Bologna—Roma 2:0.
Bari: Bari—Napoli 2:1.

Joe Louis

ne bo počival na svojih letos priborjenih lavorikah. Po zmagah nad Levisky-m, Carnero in Baerom se bo Louis zaradi treninga že 3. decembra pomeril z Baskom Paolinom. 29. decembra se bo boril s svojim rojakom Castanago v Havani. V januarju pa bo nastopil še proti Johnny-ju Risku in Clevelandu in Charlie Retzlaff-u v New-Yorku.

—0—

Huda nesreča. Sakelšek Karol, 18letni elektrotehnični vajence pri zadržni elektrarni v Ptuju, je hotel sneti s trhlega električnega droga žico, ter izmenjati trhel drog z novim. Ko je prilezal do vrha in pričel z delom, se mu je že popolnoma trhel drog spodaj pričel. Padel je in pri tem zadobil hude notranje poškodbe. Odpeljali so ga takoj v bolnišnico.

Mariborska nedelja

Slovo priljubljene gledališke igralke Dragutinovičeve

Maribor, 17. novembra.

Mariborsko Narodno gledališče je bilo v soboto zvečer pozorišče redkega in prisrčnega slavlja. Pred izbranim občinstvom, ki je do zadnjega kotečka napolnilo hišo, je slavila mariborska priljubljena gledališka igralka Stefa Dragutinovičeva štiridesetletnico delovanja na odru, obenem pa se je tudi poslovila od gledališča in Mariborčanov, ker odhaja v pokoj. Ob tej priliki je gledališče uprizorilo Frankovo veseligr »Vihar v kozarcu«, kjer je slavljenska igrala glavno vlogo. Pred začetkom predstave so se zbrali na odru vsi gledališki igralci z upravnim in umetniškim vodstvom na čelu. Sredi odra je bila postavljena miza polna cvetja in daril. Ko se je dvignil zastor in se je ob strani glavnega režiserja pojavila slavljenska, je zabučal v avditoriju aplavz, ki kar ni hotel ponehati. Šele po nekaj minutah je lahko pristopil k slavljenski upravnik gledališča dr. Brenčič, ki ji je čestital k jubileju in se obenem od nje poslovil v imenu gledališke uprave. Poudaril je nje-

menjen postavitvi nagrobnega kamna br. Tomiju Jenšcu.

Z otročki pod mostom

Zasebnico Josipino Selinškovo je hišni posestnik Roman Ploj v Smetanovi ulici 51 deložiral. Reva ni vedela, kje bi si poiskala stanovanje, pa so jo predčrnejšnji z vsem pohištvo in dvema otrokoma postavili na cesto. Obupana mati je odšla na mestno občino, da bi se je tam usmili in dali vsaj otrokoma streho. Toda zaman, za njene prošnje so bili gluhi, na občini se je ni nihče usmili. Ker si uboga žena ni vedela drugače pomagati, se je z vsem pohištvo in otrokoma vred preselila pod oboke državnega mostu, kjer prezebava že dve noči. Strašno... Gorje onim, ki so krivi! — kaj naj rečemo drugega.

Za Omerzo se zanima

Včeraj popoldne je prišel neki neznan mladenič k trafikantini Mariji Eignerjerji v Vrtni ulici ter jo prosil za časopise, ki so pisali o nedavni aretaciji in smrti roparja Omerze. Trafikantinja mu je ustregla in poiskala časopise. Med tem pa je mladenič prebrskal mapo za znamenje in ukradel več sto znamk ter tako Eignerjevo oškodoval za veliko vsoto. Nato je predrznež kupil po en izvod »Glas naroda« in »Jutra« in neznanokam izgini. Za skrivnostnim mladeničem, ki se še sedaj zanima za Omerzovo usodo, poizveduje mariborska policija.

češki slikar Platzer bo razstavil v Mariboru

Pravkar je prispel v Maribor z uspele turneje po Jugoslaviji slavni češki slikar in upokojeni polkovnik František Platzer, kjer bo prihodnje dni otvoril razstavo svojih umetniških del. Njegovo ime je znano v vseh večjih evropskih mestih, kakor v Parizu, Neaplju, Nici, Monte Carlu, San Remu, prepotoval je tudi vso Španijo, Italijo, Francijo, sedaj pa se Jugoslavijo. Povsod so vzbudila njegova krasna olja veliko zanimanje in nedvomno da bo uspel tudi v Mariboru, kjer bo razstavil v času od 28. novembra do 6. decembra t.l.

Celiska nedelja

Celje, 17. novembra

Izredna skupščina Združenja krojačev in krojačic

se je vršila v hotelu »Pošta« ob 9. uri. Izredni občni zbor je vodil g. Streinig Ivan, ki je bil od banske uprave dne 22. avgusta t. l. postavljen združenju za komisarja. Kol znano, je svojčas od notranjega nosilca pri združenju, katero šteje 183 članov, nekaj odbornikov odstopilo in je bil tak odbor nesklepčen. Združenje je že stara organizacija. Občnega zbora se je udeležil tudi zastopnik TOI dr. Pretnar. Po poročilu komisarja, ki je opravljal vse posle, je bil po kratkem mestoma razburkanem posvetovanju izvoljen po glasovnicah novi odbor — in sicer predsednik Anton Uršič, podpredsednica Marica Maru, odborniki pa Filipič Alojz, Spur Alojz, Oražič Anton, Štitar Justina, Končan Marija in Ojstriž Frančiška. Namestniki pa Grilane Justina, Lešnik Rudolf in Karba Cirila. Združenje, katero ima za sabo že lepo vrsto tudi starejših pobornikov obrtniške krojaške organizacije, pričakuje od svoje nove uprave čim največ delavnosti in od oblasti vso podporo.

Slikar Klein, ki slika z nogo

razstavlja prav umetniške slike v dvorani Mestne hranilnice. Razstavo je danes posejelo mnogo Celjanov, zlasti mladine. Otvorjena bo le še nekaj dni. Zanimivo je gledati, kako nariše invalid Klein v 10 minutah z nogo sliko. Umetniške slike delata tudi Kleinova žena in 12 letni sin.

Tudi ženske so zhorovale

Ob 10 dopoldne se je zbrala k 1. občenemu zboru v malo dvorano Narodnega doma Sekcija jugoslovanske ženske zveze v Ljubljani, katera ima včlanjenih 17 različnih organizacij žena, in sicer Dom učitelje r. z. z. o. z., Društvo mestnih uradnic Ljubljana, Društvo diplomiranih babic Ljubljana, Društvo dipl. sester Ljubljana, Klub poštne tel. uradnic, Kolo jug. sester, Celje, Vojnik, Trbovlje, Slovenjgradec, Mariborsko žensko društvo, Splošno žensko društvo Ljubljana, TKD Atena Ljubljana, Zveza akademsko izobraženih žen Ljubljana, Zveza gospodinj Ljubljana, Zveza gospodinjskih pomočnic Ljubljana, Ženski pokret Ljubljana in Ženski Svet Ljubljana. Zborovanje je vodila predsednica Sekcije ga. Minka Govekarjeva, navzoča pa je bila tudi predsednica Zveze iz Beograda ga. Petkovič, ter blizu 80 članic, kot zastopnice posameznih omenjenih društev. Iz poročil, ki so bila podana na obč. zboru, naj omenimo, da današnje žene zahtevajo med drugim tudi volilno pravico, za kar so pred letošnjimi volitvami izdale na vse slovenske poslanske kandidate vprašalne pole, kjer so se vsi kandidati razen enega izjavili za žensko volilno pravico. Razen drugih nešteti prošnji in pritožb, naj omenimo mnogo intervencij glede uveljavljanja ženskih pravic. Izvaja se tudi akcija proti redukciji draginskih doklad, za kar se je izvolil tudi poseben akcijski odbor. Za zdravljenje spolnih bolezni hočejo žene tudi nastavitev zdravilnih žensk, ne moških. Energično se zavzemajo tudi za svetovni mir ter splošno organizacijo žen vseh poklicev za doseg skupnega nastopa, kadar zahtevajo njih interes. Odklanjajo vsako zapostavljanje v družinskem kot javnem življenju. Popoldan ob 15 pa je predavala ga. Stebi-

KINO UNION Telefon 22-21

Danes ob 14. uri

Kralji džungle

Matineja z enotnimi cenami Din 450

Danes ob 16., 19.15, 21.15

Cigan baron

Zibajoči valčki Johanna Straussa, besneči čardaš, romantična zgodba, ciganske gosli in kri

Predpredaja vstopnic od 11. do 12.30.

ne zasluge za mariborsko gledališče in obenem izrazil željo, da bi Dragutinovičevi še bila dana možnost nastopiti pred mariborskim občinstvom in na mariborskem odru. Za njim je v imenu igralcev čestital in se poslovil glavni režiser Jože Kovič, ki je v lepih besedah orisal trnjevo, a vedno svetlo pot, ki jo je prehodila umetnica v štiridesetih letih dela za oder. Gđ. Cerinškova je čestitala Dragutinovičevi v imenu Kola jugoslovanskih sester in ji izročila lepo spominsko darilo. Nato je gledališki tajnik Danilo Gorinšek prečital številne pismene in brzojavne čestitke, ki jih je prejela umetnica iz vseh krajev Jugoslavije. S solzami v očeh se je za vse čestitke zahvalila jubilatka Dragutinovičeva in naslovila posebno prisrčne besede dijaškemu parterju. Dejala je: »Ti, zlata mladina, pa ljubi to gledališče, kot sem ga ljubila jaz! To mi bo v največji dar ob mojem slovesu.« Po kratkem odmoru je sledila predstava »Viharja v kozarcu«, kjer je jubilatka v vlogi gospe Skorčeve znova potrdila sloves izborne karakterne komičarke. Občinstvo se je gotovo nasmajalo od solz in ni štedilo s priznanjem. Ob koncu predstave ljudje kar niso hoteli iz gledališča. Vedno znova je morala Dragutinovičeva pred zastor.

Mladi Sokoli - mrtvemu bratu

Naraščaj Sokola Maribor I. je v soboto zvečer počastil spomin pokojnega brata Tomija Jenšca z mladinsko akademijo. V telovadnici inž. podčastniške šole se je zbralo lepo število občinstva, ki je z veliko pozornostjo sledilo sporedu. Izredno okusno je bil pripravljen oder, ki ga je krasila velika slika pokojnega Jenšca, ki jo je narisal br. Zlatko Zej. Spored je obsegal spominski nagovor, telovadne, recitacijske in glasbene točke, ki so jih naraščajniki, naraščajnice in moška deca izvajali v veliko zadovoljstvo občinstva, ki ni štedilo s priznanjem. Čisti dohodek akademije je na-

Orjaški bokser Romun Gogea Mitu, ki je prišel te dni v Pariz in pozval rokoborce na boj. Ta velikan je 226 m visok. Preden se ne spoprime, seveda ne moremo vedeti, ali je njegovo rokoborsko znanje v primernem razmerju z njegovo telesno višino

Cross country Ilirije

Dopoldne je priredila smučarska sekcija Ilirije cross-coutry tek, na katerem so bili doseženi tile rezultati:

- 12 km (jun. 14—16)
- Janežič Jože Kamnik 13.52
 - Zgajnar Vinko Korotan 13.59
 - Končan Ivan Jug. Celje 14.08
 - Bela Ivan Jug. Celje 15.09
 - Zorman Ciril Ilirija 15.48.
- 3 km (jun. 16—18)
- Kotnik Jože Ilirija 14.50
 - Končan Karl Jug. Celje 16.01
 - Zerjav Rude Korotan 16.07
 - Blaznik Fran Korotan 16.26.
- 7 km (seniorji)
- Starman Lado (Sm. K. Lj.) 32.43
 - Krpan Milan Primorje 32.47
 - Kvas Janko Ilirija 33.00
 - Dolinšek Alojz Korotan 33.05
 - Lombar Franc Sm. K. Lj. 37.12
 - Bunšek Viktor Jug. Celje 37.35.

BSK v švici

BSK je na svoji turneji odigral svojo poslednjo tekmo v Sankt Gallenu s tamošnjim klubom in zmagal z rezultatom 3:0 (2:0).

Italijansko nogometno prvenstvo

Torino: Torino—Sanpierdarena 3:0.
Milano: Ambrosiana—Juventus 4:0.
Genova: Genova—Alessandria 0:0.
Roma: Lazio—Milan 2:0.
Trst: Triestina:Palermo 5:0.

Tri viničarije pogorele do tal

Sedem ljudi se je komaj rešilo iz plamenov

Ogromna škoda

Ptuj, 17. novembra.

Ko se je v petek 15. t. m. okrog 21. ure vračal iz svojega vinograda Hojnik Jože, posestnik iz Brezovca, je opazil v Preradu v daljavi kakih 300 m, da se dviga plamen nad viničarijo Kolariča Alojza iz Gajevecev, v kateri ni nihče stanoval.

Leseno in s slamo krito poslopje je bilo že vse v plamenih, ko je prišel na kraj. Gorela je pa tudi že viničarija Sirec Ane, v kateri sta stanovala viničarja Kandrič Franc in Marija s 5 otroci v starosti od 1 in pol do 10 let. Ko je Hojnik opazil, da stanovalci še vsi spe, je prišel na vso moč kričati in jih buditi. Oče in mali sta pograbila še speče otroke ter jih odnesla iz hiše. V splošni zmedenosti, ki je nastala, je Kandrič mislil, da se nahaja še en otrok v gorečem poslopju, zato je skočil v hišo, v tem trenutku pa se je zrušilo ostrešje in mu zaprlo izhod. Ze vse omamljen od dima je napel poslednje moči in se pogнал skozi plamen. S pomočjo žene in Hojnika se mu je rešitev posrečila. Na njem je pa gorela obleka ter je dobil po obrazu, obeh rokah, nogah in prsih hude opekline. Požar se je razširil tudi na vi-

ničarijo Bec Alojzije, v kateri je stanovala viničarka Vilčnik Marija s svojim očetom. Gasit je prihitelo polno vaščanov in gasilci iz Polensaka. Gašenje je otežkočalo pomanjkanje vode, ker so bili vodnjaki kmalu vsi izpraznjeni. Lastnikom in stanovalcem je pogorelo prav vse do tal. Škoda cenijo na najmanj 45.000 Din. Najbolj prizadeta je lastnica viničarije Sirec Ana in njen viničar Kandrič. Sirecova je sicer imela poslopje zavarovano, vendar pa ni plačala zavarovalnine že 3 leta. Kandriču pa je pogorela vsa obleka in pohištvo, torej vse kar je sploh imel. Nima niti obleke več za svojo 7 člansko družino, vrhu tega pa ima še nevarne opekline. Kolarič in Bec pa imata škodo deloma krito z zavarovalnico.

Ves narod naj gre v boj proti jetiki

Z občnega zbora Narodne protituberkulozne lige v Ljubljani. Fond za protijetične naprave

Ljubljana, 17. novembra.

Danes dopoldne se je nekaj minut po 10 pričel v veliki dvorani OUZD V. redni občni zbor Narodne protituberkulozne lige v Ljubljani.

Preds. dr. Jože Bohinjec je pozdravil prisotne zastopnike banske uprave, mestne občine, drugih oblasti in korporacij ter vse zborovalce. Ugotovil je sklepčnost in takoj prešel na dnevni red.

Novi dispanzerji - najlepši sad dela

Iz predsedniškega poročila posnemamo ugotovitve, da se delo vseh NPTL bliža h končni konsolidaciji. Pravila v novi spremembi osvajaajo načelo popolne finančne in upravne avtonomije posameznih edinic. V minulem poslovnem letu si je NPTL s članki, vlogami in osebnimi intervencijami prizadevala zainteresirati oblast in javnost za svoje človekoljubno delo. Javnost kaže za ligino delo še premalo umevanja in zanimanja, pač pa zaslužio pohvalo časopisi, ki z vso uvidevnostjo priobčujejo vse članke in obvestila in tudi sami iniciativno podpirajo prizadevanja protituberkuloznega gibanja. Zlasti je časopisje v protituberkuloznem tednu v polni meri opravilo svojo nalogo. Pri banski upravi je bila liga deležna pomoči in so pokazali zanjo umevanje vsi činitelji: g. ban sam,

likovni spomenik, v te namene. Dispanzerjev je 9, nekaj pa jih je v pripravi.

V nadaljnjem se poročilo dotika vprašanja počeniških kolonij za otroke, ki jih otroča tuberkuloza, društvenega glasila, organizacije protituberkuloznega tedna, obvezne prijave oseb z odprto tuberkulozo, priporočila ligine kolke in propagandne tablice itd. Posebno izčrpno obravnava poročilo izolacijo jetičnikov v primernih zavodih in zlasti izolacijo neozdravljivo bolnih.

Po blagajniškem poročilu, ki ga je podal blagajnik g. R. Čelesnik, je primarij dr. Neubauer poročal

o protituberkuloznih dispanzerjih v Dravski banovini

To zelo zanimivo poročilo bomo objavili v eni sledečih števil.

V debato k poročilu je poseglo več zdravnikov z umestnimi predlogi.

V imenu nadz. odbora je dr. Zaje podal poročilo in predlagal razrešnico s pohvalo, kar je bilo soglasno sprejeto.

V novi odbor so bili na predlog dr. Fetiha oziroma dr. Alujevića izvoljeni dr. Jože Bohinjec za predsednika, za odbornike pa gg: dr. Al. Levičnik, dr. Fr. Debevec, Filip Uratnik, Rado Čelesnik, dr. Neubauer, dr. O. Fetiha, inž. R. Lah, ravnatelj Evgen Lovšin, dr. Mastnak Lavoslav, dr. Ivo Pirč, dr. Ivan Pless, dr. Tomišek (Maribor), dr. Ivie (Celje) in dr. Vidie (Kamnik).

Lista je bila sprejeta soglasno, nakar je dr. Prodan prečital tole resolucijo.

Brez moralne in materialne pomoči države in banovine v borbi proti tuberkulozi ne more Narodna PTL v Ljubljani izvrševati stavljenih si plemenitih nalog. Zato si dovoljujemo kr. bansko upravo prositi, da pri sestavi proračuna za leto 1936-37 uvažuje sledeče potrebe, ki naj dobe realen izraz v proračunu:

1. Podpora za zdravljenje siromašnih jetičnih bolnikov.
2. Subvencija zdravilišča Golnik v svrhu znižanja oskrbnine. Golnik mora postati ljudsko zdravilišče z oskrbino, ki ne bi smela biti višja od oskrbnine v bolnicah. Danes je zdravilišče dostopno le premožnim slojem.
3. Podpora Narodni protituberkulozni ligi, kot predstavnici Zasebnega protituberkuloznega skrbstva. — 4.

Podpora za otvoritev gozdne šole in obdanišča v Ljubljani. 5. Kredit za nastavitvev dveh skrbstvenih sester v protituberkuloznih dispanzerjih. 6. Kredit za nastavitvev zdravnika-ftizeologa za strokovno vodstvo in nadzorstvo protituberkuloznih dispanzerjev. 7. Nastavitvev zdravnika-ftizeologa v mariborski bolnici. — Ako pa kr. banska uprava ne bo mogla upoštevati vseh gornjih potreb pod 1. do 7., jo naprošamo, da vstavi v proračun za leto 1936 vsaj znesek Din 500.000 za podporo protituberkuloznega gibanja v dravski banovini.

Za njim pa dr. Alujević tole:

Ko polaga narodna PTL v Ljubljani račun za poslovno leto 1935, se v prvi vrsti zahvaljujemo časopisju Dravske banovine, ki jo je v njenih težnjah vedno radevolje podpiralo ter je osobito v protituberkuloznem tednu priobčevalo razne informativne članke, s katerimi se je dvignila moralna vrednost protituberkuloznega gibanja. Tudi razni javni činitelji, kakor kraljevska banska uprava, so nas gmotno podprli, ravno tako nekateri denarni zavodi in podjetja, vendar moramo izreči svoje obžalovanje, da niso doumele v polni meri našega delovanja razne življenjske zavarovalne družbe, večji denarni zavodi, pa tudi večja industrijska podjetja, ki imajo v svojih proračunih predvidene za dobrodelne svrhe primerne zneske. Tudi pogrešamo zanimanje za naše gibanje od strani posameznih občin. Ne reflektiramo na visoke zneske, vendar bi naše občine dokumentirale svoje zanimanje za našo zvezo tudi že s tem, ako bi v svoje proračune vstavile vsaj skromne zneske kot podporo za našo zvezo.

Na vse navedene faktorje apeliramo, da se spominjajo naše zveze pri razdelitvi v svojih proračunih predvidenih podpor, širšo javnost pa prosimo, da se nas spominja ob raznih prilikah, kakor smrtnih slučajih, porokah itd. Tudi naj pristopajo prebivalci dravske banovine k našim krajevnim organizacijam in jim s sedanjo skromno članarino pripomorejo k čimvečjemu razmahu in čim uspešnejšemu boju proti tuberkulozi!

Obe resoluciji sta bili soglasno sprejeti, nakar je predsednik ob 12.45 zaključil pomembni občni zbor.

Najnovejša modna kaprica Parizank

France Lavtižar petdesetletnik

Danes obhaja svoj 50. rojstni dan ugledni ljubljanski obrtnik, mesarski mojster Franc Lavtižar. Rojen je bil 18. XI. 1885 v Grosupljem kot kmetSKI sin. Mesarske obrti se je izučil v Ljubljani, kjer se je tudi osamosvojil.

G. Lavtižar je bil 9 let predsednik mesarske zadruga. V stanovskih vprašanjih je

vedno zastopal interese svojega stanu, pri tem pa ni bil nikoli nesocialen, ampak je kazal vedno in v vsakem položaju toplo umevanje za številne socialne naloge današnjega zamotanega družabnega ustroja. Življenje, oziroma usoda mu ni bila vedno naklonjena in je moral, kakor marsikdo, prestopiti več hudih udarcev, vendar ni nikoli klonil, ampak je tudi v najhujših razmerah ohranil vero v uspeh poštenega dela.

G. Lavtižar je splošno znan dobronik in pospeševatelj naših kulturnih in prosvetnih društev, zlasti Sokola. Preko malenkostnih osebnih razločkov se on vedno postavi na stran splošnih interesov. Zato je tudi kot dejanski naroden in socialno čuteč človek znan širom naše domovine in je bil znan tudi tržaškim Slovincem še pred vojno, kjer so ga vedno z veseljem sprejemali v svojo družbo v Narodnem domu.

Vse težave, bridkosti in radosti deli z njim verno njegova življenjska družica, gospa Angela, ki si jo je izbral iz Stične. — Ob tem pomembnem življenjskem dnevu želimo vrlému obrtniku in njegovi družini v nadaljnjem delu obilo uspehov!

Nagradni tečaj lepaka za velesejem

Uprava velesejma razpisuje natečaj za osnutke lepakov junijskega velesejma v letu 1936.

Osnutki morajo biti izvezeni umetniško za litografski tisk, največ v dveh barvah. Format osnutka mora obsegati 70x100 cm. Besedelo: XVI. velesejem v Ljubljani, 30. maj — 9. junij 1936. Crke besedila morajo biti dobro čitljive. Avtor prvonagrajenega osnutka je zavezan sestaviti v litografskem zavodu tudi besedilo v petih drugih jezikih.

Natečajniki morajo poslati z geslom opremljene osnutke do 15. decembra t. l. opoldne ravnateljstvu Ljubljanskega velesejma. Obenem morajo poslati svoj natančen naslov v zapечатni kuverti, na kateri je označeno geslo osnutka. Nenagrajene in neodkupljene osnutke lahko dvignejo natečajniki med 15. januarjem in 1. februarjem 1936.

Določene so sledeče nagrade: za 2 tisoč Din, za 500 Din in dve po 250 Din. Avtor prvonagrajenega osnutka dobi polovico nagrade takoj, drugo polovico pa, ko predloži litografski zavod poizkusni odtis. — Uprava Ljubljanskega velesejma.

Radio

Ponedeljek, 18. novembra

Ljubljana: 12.00 Venčki vsake vrste (plošče) — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila — 13.15 Reproducirana glasba — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 O boleznih srca, ožilja in krvi (dr. B. Magajna) — 18.20 Koroške narodne (plošče) — 18.30 Tri obredja iz Zile (Vilko Ukmar) — 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Prenos iz stolnice: cerkveni koncert — 21.15 Prenos II. dela opere iz Beograda, v odmoru napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda.

× Nacionalna ura. Ob 19.30 bo predaval skladatelj Zorko Prelovec o 30letnici ljubljanskega pevskega društva »Zvonc«. Prenos iz Ljubljane.

Glas slovenske žene

Materinska posvetovalnica

Otrok je materi vse in mati je otroku vse. To je zlata resnica, ki je zapisana v slehernem srcu zemljana. Kaj ne bi žrtvovala mati vse za svojega otroka? Kaj nima vsak otrok celo v starosti trenutkov, ko se spominja svoje zlate mamic kakor angela varuha, ki ga je naklonila božja Previdnost vsakemu človeku na teži življenjski poti... Ko matere več ni, je njen duh z otrokom v dobrih naukih, ki mu jih je dala in v ljubezni, ki mu jo je izkazovala svoje dni.

Mnoge matere se v marsičem razlikujejo od naših predvojnih mamic (četudi je v bistvu vsaka prava mati prispodoba predvojnne matere, izjema so pač le izrodki), pa tudi otroci so se izpreminili v marsičem. Matere marsikdaj potarnajo: »Glej jih, drugačni so, kakor smo pa bili mi! Kaj naj storimo z njimi?«. In dobre mamic prelijejo marsikako grenko solzo za svojega izgubljenega sinčka ali nesrečno hčerko. In zakaj? Ne vedo si pomoči. Žive v novih razmerah, ki so tudi nje preoblikovale ter merijo svoje sodobne malčke s predvojnimi. Svetovna vojna je globoka zarezala v duhovnem življenju vsega človeštva, torej tudi v posameznikom. Prelomili smo s starim, medtem ko si še nismo ustalihi svojih smernic. Mi iščemo novo, nosimo v sebi staro, medtem ko so naši malčki pravi otroci naše razrvane sedanosti, ki ji je najmočnejša označba »naglica«.

Otdod izvira nesoglasje med materjo in otroki. Tako nesoglasje je bilo tudi v preteklosti, ni pa bilo tako močno začrtano in tudi ne pri vseh otrokih enako. Mnoge matere ne doumevajo tega naravnega prengljenege razvoja ter se žaloste nad svojimi otroki. Mati ne sme obupavati nad svojim otrokom, mati mora verovati vanj. Včasih je težko, materino srce je zlato ter išče na skrivaj poti k otroku... To je edina prava pot. Ne pa, da išče otrok v materi svojo pomoč, mati mu jo mora dati sama od sebe. A kako? Poznatni mora svojega otroka, t. j. poznati mora njegovo dušo, kar gotovo ni lahko. Ravno tako težko pa je tudi voditi otroka po pravi poti mimo vseh nevarnosti za otrokov značaj. Mnoge matere si ne vedo pomagati. V ta namen je otvorila »Jugoslovanska majka« v Ljubljani materinsko posvetovalnico, ki bo dostopna vsaki materi. Vsaka mati naj brez sramu potoži svoje gorje — mi ji bomo nasvetovale po svojih najboljših močeh. Imen in krajev ne bomo priobčevali, le začetne črke — tako, da bo zamogla vsaka mati iztresti pred nas pošarico svojih skrbi z otroki, nakar ji bomo me z dobrim nasvetom pripomogle k pravi vzgoji njenega otroka. Vse tozadevne dopise naj pošljejo matere na naslov načelnice »Jugoslovanske majke« v Ljubljani — prof. Marijana Zeljeznova-Kokali, Ljubljana, Marmontova ulica št. 14, in to najkasneje vsakikrat do četrtka, da bi uvrstile vprašanja in odgovore v prihodnji ponedeljski številki »Glasa naroda«, ki mu tem potom izrekamo najpogostejšo zahvalo, ker nam je odstopil rubriko v »Glasu slovenske žene« in s tem dokazal, da cení vzgojno delo »Jugoslovanske majke«. Pomagati materi pri vzgoji njenih otrok, je vzvišeno delo za svoj narod in svojo narodno državo. Me matere se zavedamo, da so otroci naši — naš up — in da bo vsak dobro vzgojen otrok dober državljan.

V tem znamenju vas pozdravljamo, matere, in vas vabimo v naš krog v srečo sebi, svojim otrokom in naši lepi Jugoslaviji. Me matere, čuvamo Jugoslavijo, kajti, kar bomo položile našim malčkom v dušo, to jim bo ostalo. In me hočemo, da bodo naši otroci in njih potomci čuvali na veke nesmrtno ustvaritve našega Viteškega kralja Aleksandra I., Zedinitelja.

V materinski posvetovalnici bomo priobčevali tudi krajše članke o vzgoji in duševstvu otroka kakor tudi ocene mladinske književnosti in koristnega čtiva za matere.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Belo-modra knjižnica v Ljubljani

V ozkem krogu, v tih skromnosti so začele žene svoje veliko delo z oranjem ledine, ki nima tekmece niti pri velikih kulturnih narodnih — ustanovile so namreč žensko založbo z namenom, izdajati dela slovenskih pisateljic ter tako širiti smisel za slovenskih žena knjigo med našimi ženami. Veljalo je namreč obče načelo, da mi nimamo ne pisateljic ne pesnic ne znanstvenice. To načelo je krivično. Koliko del naših avtoric je raztresenih po raznih listih in mesečnikih, toda splošne slike o umetniškem delu naše avtorke ni imela naša javnost, še manj pa naša žena-bravka. Brez dvoma je bila v tem pogledu velika verzel v našem splošnem duhovnem razvoju, saj je bila slovenska žena-mati čuvar jezika in duhovnih vrednot svojega naroda. In zakaj ne bi bila žena tudi ustvariteljica, ki črpa iz svoje bogate duše?

Tako se je godila težka krivica naši ženi avtorici, ki je vedno delila usodo svojega naroda. Po osvobojenju se je spustila tudi ona, začutila je svojo moč in zavrgla vse očitke o svoji manjverednosti s tem, da je vstopila v krog prve slovenske in jugoslovanske ženske založbe — k Belo-modri knjižnici.

Kaj nam je dala do danes »Belo-modra« knjižnica in kaj nam še obeta?

V idealnem naporu in v težkih časih je ohranila založba svoj program: dati možnost slovenski pisateljici izdajati svoja dela ter šele nato širiti žensko prevodno literaturo, zlasti jugoslovansko, slovensko in drugo.

Ne moremo mimo, da ne povemo javnosti njene najnovejše knjige, ki je že skoraj pripravljena za tisk: »Izbrano delo Vide Jerajev v izdaji prof. Marje Borštnikove«. Knjiga bo obsegala na 140 straneh poleg izbora iz pesmi, ki jih je pesnica objavila v revijah in zbirkah leta 1908. in leta 1921. tudi nekaj doslej še neobjavljenega gradiva, med drugim otroško spevoigro »Desetnica«. Kdo ne pozna Vide Jerajev? In kdo ne bi izpopolnil svoje domače knjižnice s tem biserom naše ženske književnosti? V predplačilu stane v platno vezana 30 Din, broširana 20 Din ter 3 Din za poštnino. Naroča se: Belo-modra knjižnica, Ljubljana, Prečna ulica.

K Vidi Jerajevi se bomo še povrnila, prej pa moramo še preprečati o knjigah, ki jih je »Belo-modra knjižnica« že podarila našim ženam.

Nemec Karl Jansen, ki je zmagal na tekmah v dviganju uteži v Parizu in postal evropski mojster

načelnik zdravstvenega oddelka dr. Mayer in referent za tuberkulozo, primarij dr. Neubauer.

Pred meseci je sprejela Nj. Vel. kraljica Marija 10-člansko deputacijo NPTL. Kraljica si je v 3 urnem razgovoru dala pojasniti in vsestransko razložiti pomen vsega gibanja in dela. Trajen uspeh tega bo ustanovitev Fonda Nj. Vel. kraljice Marije za ustanavljanje protituberkuloznih naprav in ustanov. Delo centralne Jugoslovanske lige pa ni zadovoljivo in je videti, kakor da obstoja ta organizacija samo za — reprezentacijo.

Letos bi se bil moral vršiti v Sarajevu II. jugoslovanski protituberkulozni kongres, ki ga pa ni bilo. Upati je, da bo kongres vsaj prihodnje leto.

Najučinkovitejše je bilo delo naše lige pri ostvarjanju novih dispanzerjev. V zadnjem letu sta bila otvorjena dva nova dispanzerja: v Ptuj in v Murski Soboti, s strani Higijenskega zavoda pa ekspoziura dispanzerja v Rogatcu. V načrtu je bila tudi ustvaritev potujočega dispanzerja, za kar je ministrtvo obljubilo Din 50.000 — podpore. Ostalo pa je doslej samo pri — obljubi.

Nujna bi bila še ustanovitev dispanzerja v Novem mestu in še nekaterih krajih, za protituberkulozni teden pa naj bi bil v bodoče čas stalno določen, da se vsi činitelji lahko pripravijo nanj in delo primerno uredijo in poglobe.

NPTL je letos začela izdajati svoje glasilo »Delo proti tuberkulozi«. List je prvi te vrste v Jugoslaviji, a je našel doslej še premalo odmeva. Letna naročnina znaša Din 10.—. Urejuje g. dr. Tomaž Furlan, asistent zdravilišča Golnik.

Predsednik se je toplo zahvalil učitelstvu za sodelovanje, s povdankom pa je tudi omenil čudno postopanje naših življenjskih zavarovalnic, ki izkazujejo v svojih bilancah čedne dobričke, pa se jim niti ne zdi vredno odgovarjati na vloge, ako NPTL prosi podpore. — Končno poročilo stavlja za vzgled uspešno delovanje protitub. lig na Češkoslovaškem, kjer je umrljivost po zaslugi tega dela padla od 18 smrtnih slučajev na 10.000 v letu 1927 na 13 slučajev na 10.000 v letu 1934.

Želje po bolnišnici za jetične

Tajniško poročilo je nato podal dr. Franc Debevc. Upravni odbor je imel 6 sej, nadzorni I. Krajevni PTL je 40. Nekateri žal ne delujejo. Skupno število članstva znaša 6349 v 32 ligah, od ostalih pa ni podatkov.

NPTL želi, da bi postavili blagopok. kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani spomenik v obliki bolnišnice za tuberkulozo, vendar ni mogla doseči sporazuma z odborom za postavitvev spomenika. Dosegla je le toliko, da pojde morebitni presežek, ki bi stal od zbirke za

Angleški list o Sokolstvu

»Manchester Guardian«, eden izmed vodilnih angleških listov, je nedavno objavil daljši članek o češkoslovaški armadi in o Sokolstvu. Zanimalo bo tudi našo javnost, kaj in kako sodi angleški opazovalec o telesni vzgoji Čehoslovakov.

»Tekom zadnjih let« piše člankar, »so Čehoslovaki posvetili povečano pažnjo telesni vzgoji in telesni izurjenosti ter odpornosti svojega naroda. V ta namen se prirejajo razne konference in vse telesnovzgojne organizacije poudarjajo potrebo čim intenzivnejše telesne vzgoje z geslom: Krepi svoje zdravje. To gibanje se na severu izredno širi in je zajelo stare in mlade. Izlet na Češkoslovaško mi je nudil priložnost priti v stik pred vsem s sokolskim pokretom, pri čemer sem s poznal uspehe njegovega odličnega dolgoletnega delovanja.

Sokola sta ustanovila 1862 dr. Tyrš in Fügner. Skozi vso dobo, ko so se Čehoslovaki borili za svojo svobodo, se je Sokol ne samo vzdržal, ampak se tudi širil, krepil in prodiril tudi v druge slovanske dežele.

Središče sokolskega gibanja je Praga, kjer sem videl v Tyrševem domu in drugod izredno zanimive zbirke slik, fotografij in trofej, ki kažejo nazorno ves razvoj Sokol-

stva v teku minulih let. Posetil sem tudi ogromni stadion, kjer se vrše razni veliki zlet in nastopi, kjer se snidejo vsakih šest let Sokoli k skupnim imponentnim nastopom in k tekmam v raznih panogah. Sokolski zletu so vedno velik dogodek in pravi narodni praznik Prage, kjer napolnijo njegove ulice nepregledne vrste Sokolov in Sokolic. Predsednik (starosta) češkoslovaškega Sokolstva je dr. Bukovski. Zveza se deli na 52 žup, te pa v mnogoštevilna društva, ki delujejo v pravcu sokolskih načel. Član Sokola more postati vsak zdrav človek — ne glede na starost. Žene in deklice tvorijo velik odstotek pripadništva. Mnoge župe delujejo vzorno in se vzdržuje iz članskih prispevkov in iz dohodkov župnih zletov.

H koncu piše poročevalec: »Ali bi ne bil že čas in ali bi ne bilo zelo koristno, da bi razni naši mladinski in telesnovzgojni pokreti navezali tesnejše stike s češkoslovaškim Sokolstvom in z ostalimi organizacijami drugih narodov, ki sistematično in enotno skrbijo za resnično in uspešno telesno vzgojo? Vsi se moremo še učiti — drug od drugega.«

Slovenska šolska matica svojim naročnikom in naročnicam

Ob usodnem klicu ... čuti odbor Slovenske šolske matice dolžnost, da opozori dolgoletne, zveste člane in članice ter naše pedagoško-kulturne ustanove na sledeča dejstva:

Šolska matica je po svojem namenu, bistvu in zgodovini učiteljska pedagoška organizacija, ki je rasla iz občutne in žive potrebe vzgojniškega poklica. Njene publikacije dajejo že desetletja slovenskim učiteljem in učiteljicam strokovno izobrazbo in kulturo. Naš čas in njegove zahteve pač niti kraj vseh sedanjih stisk in težav ne more v duši pravega učitelja in učiteljice zatreti duhovnih potreb, ki so pred več kot 30 leti rodile Šolsko matico in so danes še mnogo glasnejše in večje.

Pedagoška kultura, ki jo Matica goji po najboljših močeh, ne sme podleči v borbi našega učitelja in učiteljice s sedanjim trdim življenjem, ker bi to v našem kulturnem proučevanju bil vse prevelik korak nazaj.

Upajoč na polno razumevanje in nadaljnjo zvestobo svojega članstva, odbor Slovenske šolske matice niti najmanj ne misli na kako likvidacijo, temveč pripravlja za to leto tri, ali če bo finančno mogoče, celo štiri aktualne knjige, in sicer 1. Tradicionalni Pedagoški zbornik z bogato in vseskozi sodobno vsebino (reforma učiteljske izobrazbe, današnja mladina, počutki slovenske šole, Horacijeva dvatisočletnica itd.). 2. Nadaljevanje Bohinjčeve geografije, ki jo učitelj in učiteljica pri svojem delu na višji narodni šoli nujno potrebuje. 3. Hessenovo kritično razpravo »Petnajst let sovjetske pedagogike« ali pa Senkovičovo »Novodobno šolsko delo« — oz. oboje.

Ako pa bi se vkljub prej omenjenim dejstvom število naročnikov in naročnic, bi Matica morala skrajšati obseg letošnjega knjižnega daru. V tem primeru bi se članom in članicam del vplačane naročnine štel za prihodnje leto.

Odbor Slovenske šolske matice se trdno nadeja, da se naš učitelj in učiteljica ne bosta izneverila svoji pedagoški književni instituciji. V tej veri prosi svoje člane in članice, naj kot doslej obnovijo naročilo na Maticne publikacije (30 Din) ali pri svojih poverjenikih ali pa naravnost pri odboru, in sicer najkasneje do 15. decembra. — Odbor Slovenske šolske matice.

pot v teži borbi za vsakdanji obstoj, katero mu pa je kruta usoda prekrizala in ga rešila vsega trpljenja. Dotrpel si, dragi Tone, mi pa ostanemo, a pridemo mogoče že kmalu za Teboj!

Po govoricah so med ihtenjem svojcev žalostno odmevale žalostinke pevcev. Mnogo oči se je orosilo, ko so udarile prve grude na krsto. Trden mrak je že legel na dolino, ko je množica raztoženih src in globoko ganjena začela zapuščati Tonetovo poslednje domovanje.

Letalka Jean Batten iz Nove Zelandije, stara 25 let in povrh še lepa, ki je startala v Zahodni Afriki v Dakarju in istega dne proti večeru pristala na drugem koncu Atlantskega oceana v Port Natalu

Angleži so podarili Abesincem potujočo vojno bolnišnico. Pred odhodom njenega osobeja v Abesinijo je canterburski nadškof blagoslovil bolničarsko zastavo z rdečim križem in vse tov. avtomobile ekspedicije

DNEVNA PRATIKA

Ponedeljek, 18. novembra. Katoličani: Hilda. Pravoslavni: 5. novembra. Galaktion.

DEZURNE LEKARNE

Sušnik, Marijin trg 5. Kuralt, Gosposvetška cesta 4, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra št. 31.

„Frunček güči“

Dober den! Dovolte mi, da se van kak olikani človek najprej predstavim! Jaz sem Frunček po krsti, Zalec po domačem Pikec. Duma sen v Štibelci, pošta Peč. Vsakšo nedelo me lahko vidiš v Lotmerki pri meši.

Zaj bon van poveda, kaj me je zaena včela pičila, ka sen se v toten »Glosi naroda« zglasala. Kak si vendar mislite, je moj kšeft nos taj vtikati, ke me nič ne packa. No, zadjič enok sen »Slovenca« šteja, pa sen vida, ka majo nekšega »Glosa naroda« na piki. Zato pa sen si, ka bi bole toto stvar od blizi vida, tote cajtinge, kak so tote vrste notri načrbe-kane, naroča. Steja sen je vsakši den, pa sen vida, ka so ne nikoka »protikršajnska« ali »maronska« stvar. To pa me je tak daleč spravlo, ka sen si bahato misla: »Če »Glos naroda« ve k meni priti, zakaj bi pismo moje visokosti ne prišlo v njegu!« Kak vidiš lübi perjatel, se je to tudi zgodilo.

Zakaj sen se jaz, Frunček Pikec za »Glos naroda« odloča? Zato, ka vidin, da je trezen pa pameten. Zadosti dugo smo se že stran-kočov šti! Zakaj bi se mi kmetje mogli za gospodsko kast metati? Hujskali so nas sen in pa ta, da že človek ne zna, če še je tisti kak večera. Se enok: Zadosti dugo smo bli raz-dvojeni! »Glos naroda« je tisti, ki si je zbra za svoj cilj: Sloga naroda! In ker jaz ven, da »Glos naroda« če biti v resnici narodni glos, van priporočim: »Naročiti ga, čitajte ga!« Pa tudi pišite, da de pun glosov iz narodnih vrst! Če se bote po ten ravnali, bode Prlekon pa vsen Slovencon še kda dobro šlo! Tistih cajtov nam lübi Bog čimprle daj, pa tudi tistih, ka do ljudje sami znoli, keje so tisti, ki jin dobro čejo! Za gnes je zadosti, ka sen van opisa sebe, pa zakaj sen se zglasla, drügič pa homo na enem štacjuni dol stopli, pa ga pregledali. Srečni bote!

Pozdrav od Frunčeka Zalca. ss.

Ganljivo slovo od smrtno ponesrečenega rudarja

Zagorje, 14. novembra.

V poznem jesenskem popoldnevu se je zagorska dolina pripravljala, da spremi k zadnjemu počitku nesrečno preminulega rudarja Toneta Groznika. Nebo je bilo pokrito s temnosivimi oblaki, ki so obrobjali vrhove okoliških hribov in se globoko spuščali nad črno dolino. V četrtek popoldne se je zbrala ogromna množica ljudi pred pokojnikovim domom. Prišli so od blizu in daleč vsi, ki so ga poznali, da se zadnjič poslovijo od dragega pokojnika. S posebno deputacijo so prišli trboveljski in hrastniški rudarji in steklarji.

Na mrtvaškem odru je ležal mladi Tone ves obsut z vencem in šopki zadnjih jesenskih cvetov. Po cerkvenem opravilu pred hišo je pevski zbor »Loški glas« zapel žalostinko, nakar se je začel premikati žalni sprevod proti zagorskemu pokopališču. V sprevodu za križem so stopali člani kolesarskega društva s kolesi in venci, njegovi ožji prijatelji, za njimi njegovi stanovski tovariši, ki so nosili nebroj vencev in za njimi pa otroci z velikimi šopki cvetja. Tužni glasovi žalnih koračnic rudniške godbe so odmevali po zagorski dolini.

Ob odprtem grobu so se od pokojnika poslovili rudarji iz Hrastnika in Trbovelj. Med drugimi pa se je od domačinov poslovil Taufer Slavko, ki je orisal pokojnikovo trnjevo

Moderna ritmična telovadba gojenk neke šole v Berlinu

Jarnović — Oevirk:

S poti ...

Eberhart pri Bratislavi, 3. nov.

V Celju je bilo določeno svidenje in odhod. Prav tovariško in z vsemi potrebnimi navodili in nauki so naju spremili do vlaka, nakar sva odbrzeli proti Mariboru. Tu morava prestopiti in je časa cele 3 ure! Ta nesrečna prtljaga! Preden urediš in se rešiš kovčkov, preden ti po milosti božji sprejmejo vse v garderobo, preteče kar dobra ura. Maribor je v glavni razgibanosti, ko zapirajo trgovine in se prične promenada, pa midve nimava več časa. Potrditev potnih listin in zamenjava denarja. Radi tega sva brez skrbi. Nama ga ne morejo prav nič zapleniti, saj je samo par dinarjev premoženja v denarnici ...!

Ko romava na vlak, naju potegne za rovak neka pristna Zagrebčanka, ki pravi, da potuje v Beč, pa je je strah same — naju pa prav nič! Vlak nas potegne v novembrsko noč. Prostora je dovolj, da se prav potniško raztegnemo in razložimo prtljago. Ostalih potnikov je prav malo in še na teh vidih utrujenost in zasplost. V strahu, da bi na avstrijski meji morali plačati carino tudi za najino popotnico, ko premoreva samo 3 šilinge, se pridno podlagava in hitiva izpraznjevat. Čim bolj se bližamo št. Hju, tem bolj sva razpoloženi. — Meja! Točno ne vem, kje sva jo prekorčili, vendar sva se še v predoru med št. Hjem in Špiljem prav tesno držali za roke in mislili na najine domače kraje — Dramlje in št. Jurij ob Taboru.

V Špilju pregled prtljage. Midve se razgovarjava kar z rokami — kdo bi govoril nemško, bodiva tudi v takem položaju dobesedno

zavedni Slovenki! Sicer pa naju prav dobro razumejo. Tovarišica se jezi. Vse so ji prebrskali, je najbrže prevč začudeno in sumljivo izgledala, jaz bi pa prav lahko nesla veliko, veliko tisočakov s seboj. Pa saj jih nimam. Povsod in vse je odpovedalo. Vse take postavke za podpore in pomoč kmetskih ljudi so bile že izžerpane! Tako sva tudi midve doživeli prav žalostno spoznanje, ki ga nama je tem teže pozabiti in preboleti tukaj, ko vidiva, koliko dado v Češkoslovaški za naše kmetske ljudi, za agrarne interese posamezniki in država.

Vlak drvi v tihi novembrski noči, že na avstrijski strani je ob progi razsvetljeno pokopališče — vseh vernih duš dan je. Se tesneje se stisnejo v nama — ti obrzi, utrujenost. Avstrija, govornica, noč ...! Na spanje je prav malo upali, luči so pogasili v vlaku, zunaj pa je lepa, jasna noč. Tako sva v mesečini videli počivajočo zemljo in čutili veliko vročo željo, da bi bilo vse to naše, da bi bili država brez mej, ki bi se tesno družila z zemljo, kamor naju vozi vlak — s polji naših bratov Čehoslovakov. V vagonu so vsi redki potniki zaspali, smrčanje in ropot drvečega vlaka, je čudno vplival na najino razigranost. Utihnil vsa. Koliko lepote nama je nudila ta tiha, čudovita noč, ta lepa mesečina, Semmering! Tunel! Bele breze, temni bor! Jasne zvezde, zopet tunel! Črna tema v gozdu! Visoka skala! Prepad, polje in bele ceste pred nami! Oči so gledale, misli so se ustavile na podrobnostih, v srcu pa je vzklikal želja: Daj, ostani ti lepa noč, da bo duša lahko sanjala, sanjala ...

Potniki vstopajo, zaspanci se prebujajo. Najina sopotnica je dobila družbo, pravega Avstrijca v zeleni obleki z zelenim klobukom. Ona govori hrvaško — bogve kako sta se razu-

mela? Zunaj pa je zgodnje jutro in neprodirna megla. Ljubljanečani so varni pred plinskimi napadi, misliva pa, da so tudi Dunajčani pod okriljem zaščitnice — megle.

Na nesrečo morava na Dunaju zopet prestopiti in hoditi od Južnega na Vzhodni kolodvor. Pri tem pa sva doživeli prvo velemestno nezgodo! Tik pred Vzhodnim kolodvorom vprava moža kako daleč še morava tvoriti, a nama najprvo prijazno vzame kovčke in pravi, da nama pokaže. Prav rade prepustiva, da se nama vsaj roke odpočijejo. Drag pa je bil ta počitek. Za dobro voljo in uslugo mu dava 1 šiling — saj imava še Kč v papirju in par naših dinarjev. A mu ni dovolj, naj mu bo še 1 Kč, pa še dinarje boče, ki jih prav dobro pozna ko je naševal: edin, dva, tri ... Več mu pa res ne dava. Seštejmo: 12:95 Din! Na račun takega avstrijskega kavalirstva pa sva se vso pot smejali. Končno nama je na vlak moral pomagati še neki gospod, ki pa ni zahteval nič; edina usluga, katero so nama izkazali. Usedevala se z upanjem, da skoro odbrzimo naprej, naprej! Proti Marchenggu nas megla zapušča in lepo sonce pozdravlja rosna polja! Kako naj opišem prve vtise, ki so jih na naju napravila ta ravna polja, žito sejano v vrstah do nepreglednih daljav, slama zložena v ogromne skladovnice, repa, pesa obrezana kar na njivi in zelene spravljeno v kupe za gnojenje? Ljudje pa delajo kljub nedelji, nalagajo, obrezujejo! Kako bi bilo pri nas v takem primeru? Ob tiru pa sedi na pšenični zajec in se prav nič ne vznemirja, ko drvimo mimo. Tu je gotovo veliko divjačine, ko pa je vagon poln lovecev — oboževalnih do zob. Kako so gledali tega nedolžnega dolgoha? Pa bil je samo trenutek, vlak vozi hitreje, menda imamo zamudo. Ne-

hote čutiva, da se bližamo avstrijsko-češki meji. Le trije potniki še ostanemo.

Da je potrebno v Marenbergu prestopiti, nisva vedeli in sva prav mirno sedeli v vagonu in čakali, kdaj nas potegne naprej. Sele sprevodnik, ki je pregledoval vagona, naju opozori, da morava na drug vlak, kjer naju pa kar v »špallru« sprejme celo krdo čeških in avstrijskih carinikov, železničarjev in sam bog ve kake uniforme, vse so bile tu. Midve se kar pripraviva za pregled in odpreva kovčke. Vrsta preglednikov za potne in vozne listke, prtljage, tako da že človek obupava nad koncem teh ceremonij! Potniki, ki pa vstopajo tu, pa dobivajo vozne listke kar od sprevodnikov. Bi se to obneslo tudi pri nas?

Krasno nedeljsko jutro je na ozemlju Češkoslovaške. Prazen želodec naju opozarja na popotnico. Ko sva pa stresavali ostanke štajerskih kur, savinjskih bučnic in drameljskega grozdja, naju nagovori prijazen gospod, če nisva iz Ljubljane Kolika radost! Slovaki so nama poslali nasproti gospoda, da nama dokažejo slovensko gostoljubnost. Zdaj bova rešeni skritega strahu, ki naju je že objemal — kako se znajti v Bratislavi. Na kolodvoru nas čaka avto, s kovčki nimava več skrbi, mirno se odpeljemo proti »pabedelskem muzeumu«, kjer naju pozdravijo agrarni akademiki in predsednica Zvezde čl. žen. Vendar še nisva na mestu. Eberhart je oddaljen od Bratislave 18 km, tam se vrši danes na Statui zemeljske šole slavnostna otvoritev šesttedenskega tečaja za češkoslovaška dekleta, a midve sva edini tuji državljani. V upanju, da si tudi midve pridobiva novega znanja o agrarni demokratični republiki, se vozimo z avtom po široki cesti do Eberharta.